

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูล: กรณีศึกษา
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดัสสัน เสมอเชื้อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

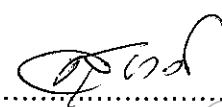
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ดัสสัน เสมอเชื้อ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

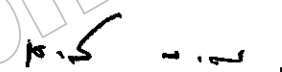

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ศิลปชัย ปรีณพงษ์พัฒน์)

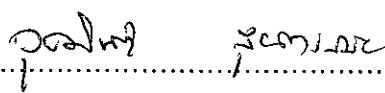

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

..... กรรมการ
(ดร.ศิลปชัย ปรีณพงษ์พัฒน์)

..... กรรมการ
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชาติ สุนทรสมัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 18 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ และ ดร. สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ตลอดจนคณะกรรมการสอบงานวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาเพิ่มเติม และแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สิ่งที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ และคุณแม่ พี่และเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ เสมอมาแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาครั้งนี้ด้วยดี

ดัสสัน เสมอเชื้อ

47920770: สาขาวิชา: การบัญชี; บช.ม. (การบัญชี)

คำสำคัญ: ระดับการเปิดเผยข้อมูล/ การกำกับดูแลกิจการ

ดัสสัน เสมอเชื้อ: ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล: กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (DISCLOSURE LEVEL AND EFFECTS OF FACTORS: EVIDENCE FROM LISTED COMPANIES IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์: ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์, บช.ด. สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ, บช. ด, 88 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับการเปิดเผยข้อมูลและศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีในช่วง พ.ศ. 2546 - 2548 ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 267 บริษัท และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลตามหมวดอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงสุด โดยมีกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยที่ต่ำสุด เมื่อพิจารณาแยกตามขนาด พบว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ขนาดของกิจการ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนกรรมการอิสระต่อกรรมการทั้งหมด และความรู้ความชำนาญด้านบัญชีและการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในระดับนัยสำคัญ .05

47920770: MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC. (ACCOUNTING)

KEYWORDS: DISCLOSURE LEVEL/ CORPORATE GOVERNANCE

DATSUN SOMERCHUE: DISCLOSURE LEVEL AND EFFECTS OF FACTORS:
EVIDENCE FROM LISTED COMPANIES IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND.

THESIS ADVISORS: SINCHAI PAVEENPONGPAT, Ph.D., SOMSAK PRATOMSRIMAK,
Ph. D, 88 P. 2007.

This purposes of the research were to investigate the disclosure level and to study factors affecting the disclosure level of the listed companies in the Stock Exchange of Thailand. Data was collected from the Annual Registration Statements (Form 56-1) and annual reports of all sectors, except financial sector, consisting of 267 firms during 2003-2005. Statistics used for the data analysis were descriptive statistics and multiple regression analysis for hypotheses testing at the significance level of .05.

The results of this study showed that, regarding to industry categories, the disclosure of companies in industrial resource sector was rated at the maximum level; whereas the disclosure of companies in property and construction sectors was at the minimum level. Concerning size factor, the disclosure level of large companies was rated higher than those of small companies. The results of hypotheses testing revealed that firm size, return on equity, the ratio of independent non-executive director, and knowledge and experience in accounting and financial of audit committees were positively related to the disclosure level at the significance level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎีตัวการและตัวแทน (Agency Theory).....	13
แนวคิดของโครงสร้างการเป็นเจ้าของ (Ownership Structure).....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี.....	16
แนวคิดการนำเสนอข้อมูลต่อผู้ใช้งบการเงิน.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตัวแบบสำหรับการทดสอบ.....	43
4 ผลการวิจัย.....	47
การทดสอบสมมติฐาน.....	55
การวิเคราะห์เพิ่มเติม.....	58
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	61
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก แบบประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูล.....	74
ภาคผนวก ข การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ.....	80
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลแยกตาม กลุ่มอุตสาหกรรม.....	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สารสนเทศที่บริษัทจดทะเบียนต้องรายงานตามรอบระยะเวลาบัญชี (Periodic Reports)	24
2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	35
3 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม	39
4 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบและทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดไว้	42
5 สถิติเชิงพรรณนาของระดับการเปิดเผยข้อมูลจำแนกตามประเภทของอุตสาหกรรม (n = 267)	47
6 สถิติเชิงพรรณนาของระดับการเปิดเผยข้อมูลจำแนกตามขนาดของกิจการ (n = 267)	49
7 สถิติเชิงพรรณนาของการเปิดเผยข้อมูลจำแนกตามระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยรวม (n = 267)	51
8 สถิติเชิงพรรณนาของระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยจำแนกเป็นรายปี (n = 89)	52
9 สถิติเชิงพรรณนาของระดับการเปิดเผยข้อมูลและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (n = 267)	53
10 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลกับปัจจัยที่มีผลกระทบ	56
11 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลจากตัวแบบที่ดีที่สุด	59
12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม	61
13 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	62
14 ตารางการตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติของค่าคลาดเคลื่อน	81
15 ตารางการตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าคลาดเคลื่อน	82
16 ตารางการตรวจสอบค่าแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนต้องคงที่	82
17 ตารางตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	83
18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	85

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

9

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University